

**Problemsko učenje študentov v delovno okolje: gospodarstvo,
negospodarstvo in neprofitni sektor v lokalnem/regionalnem okolju 2024-2027
(PUŠ v delovno okolje 2024-2027)**

Operacija

INOVATIVNI PROGRAMI ZA KULTURNI IN PODJETNIŠKI DIGITALNI RAZVOJ

Projekt

Razvoj programov za podjetniško podporno okolje

Elaborat

Izvajalec **Fakulteta za komercialne in poslovne vede**

Projektni partnerji: **Inkubator Savinjske regije d. o. o.** in študenti: **Ema Ocvirk, Maja Špegelj, Nik Bračič, Nuša Wlodyga, Urška Letič**

Trajanje: 1. 1. 2025 – 31. 5. 2025

Celje, 31. 5. 2025

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

1 UVOD

Na javnem razpisu Problemsko učenje študentov v delovno okolje: gospodarstvo, negospodarstvo in neprofitni sektor v lokalnem/regionalnem okolju 2024-2027 (PUŠ v delovno okolje 2024-2027) je bila Fakulteta za komercialne in poslovne vede uspešna s prijavo operacije Inovativni programi za kulturni in podjetniški digitalni razvoj (KULPOD) v skupni vrednosti 44.700 eur in trajanju od 01.10.2024 do 31.08.2025. V okviru operacije sta se izvajala dva projekta, od katerih bo v tem elaboratu predstavljen projekt »Razvoj programov za podjetniško podporno okolje«, katerega temeljni cilj je bil analizirati obstoječe programe podpornega okolja in osredotočanja na še neizkoriščene priložnosti, ki jih ponuja digitalna transformacija. Projekt s partnerskim podjetjem Inkubator Savinjske regije in petimi študenti je trajal 5 mesecev (od 1. 1. 2025 do 31. 5. 2025) in je bil vreden 24.000 eur.

V okviru projekta so študenti pod vodstvom pedagoških mentoric in strokovne sodelavke pripravili:

- analizo stanja obstoječih podpornih podjetniških programov,
- idejno zasnovo novega podjetniškega programa in
- ta program skupaj z različnimi deležniki tudi izpeljali.

Že v fazi načrtovanja je bilo predvidenih več aktivnosti:

- analizirali stanje obstoječih podpornih podjetniških programov, kjer bodo naredili pregled in oceno trenutnih programov, ki podpirajo podjetništvo v Sloveniji,
- identificirali močne in šibke točke obstoječih programov,
- pripravili predloge za izboljšave na podlagi analize,
- pripravili idejno zasnovo novega podpornega programa (pri oblikovanju koncepta novega programa bodo vključili tudi najboljše prakse iz podpornega okolja doma in v tujini),
- izvedli predlagani program (skupaj z različnimi deležniki - sodelovali bodo z akademskimi institucijami, gospodarskimi združenji, lokalnimi oblastmi in drugimi relevantnimi organizacijami. Vse povratne informacije pa bodo uporabili za izboljšanje razvitega podpornega programa za razvoj podjetništva,

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

- aktivnosti in rezultati bodo opisani v elaboratu, ki bo javno objavljen in javno predstavljen,
- izvedenih bo več promocijskih dogodkov (npr. okrogla miza, spletne predstavitve, objave na FB straneh),
- zaključni dogodek z javno predstavitvijo rezultatov,
- izvedeni bodo prenosi znanj (v prakso in na fakulteto).

Temeljna ideja je bila, da s predlogom študentje skupaj z mentorji ustvarijo učinkovito podporno okolje, ki bo spodbujalo podjetniško dejavnost, inovacije in razvoj novih poslovnih idej, kar bo prispevalo k dolgoročnemu trajnostnemu razvoju slovenskega gospodarstva.

Izkazani so bili načini oziroma pristopi za prilagajanje študijskih programov aktualnim potrebam trga dela in družbe:

- Posodobitev učnega načrta predmeta podjetništvo v delu podpornega okolja podjetništva, kjer se bo predvidel obisk Inkubatorja Savinjske regije in praktični pregled njihovih programov.
- Vsako leto se bo v sodelovanju s Sonjo Majcen razpisala vsaj ena aktualna tema diplomskih nalog s področja dejavnosti Inkubatorja.
- Dogovorjena bo možnost za opravljanje študijske prakse v Inkubatorju Savinjske regije.
- Kot gosti iz prakse bodo na fakulteto vabljeni člani Inkubatorja.

2 PREDSTAVITEV PROJEKTHNIH PARTNERJEV

Skladno z zahtevami iz razpisa je prijavitelj projekta Fakulteta za komercialne in poslovne vede. Že pred prijavo projekta se je identificiral problem pomanjkanja inovativnih podjetniških podpornih programov pri projektnem partnerju, to je Inkubator Savinjske regije, d. o. o. Problem je reševal projektni tim, ki je bil sestavljen iz 5 študentov, 1 strokovne sodelavke iz partnerskega podjetja, 1 oz. 2 pedagoškima mentoricama ter 1 strokovno sodelavko za administrativno podporo. Izvedena sta bila dva prenosa znanj s fakultete na delovno okolje (Petra Vovk Škerl in Tatjana Dolinšek) in en prenos znanj iz delovnega okolja na fakulteto (Sonja Majcen predavanje a temo Izzivi podjetnikov v fazi nastajanja podjetja).

2.1 Prijavitelj projekta

Fakulteta za komercialne in poslovne vede (FKPV) je vpisana v eVŠ, ima v eVŠ vpisane in tudi izvaja javno veljavne študijske programe Poslovne vede III, Poslovne vede II, Komerciala I, Turizem I, Poslovna informatika I in Varnostni menedžment I, v katere ima tudi vpisane študente.

Je ena starejših zasebnih fakultet v Sloveniji z enotami v različnih slovenskih regijah. Njen nastanek je bil povezan prav s potrebami gospodarstva in negospodarstva, zato je ta povezanost in zagotavljanje praktičnih izkušenj študentom zapisana tudi v njenem poslanstvu, ki ga tudi uspešno udejanja. Kot odgovoren partner je v preteklosti uspešno zaključila številne projekte. Razpolaga z ustreznimi tehničnimi, finančnimi in institucionalnimi zmogljivostmi. Tako na matični enoti v Celju kot tudi na enotah v Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Slovenj Gradcu in Novi Gorici razpolaga z ustreznimi prostori kot tudi računalniško opremo. Za potrebe sodelovanja na daljavo razpolaga z več spletnimi kamerami in pametnimi tablam, na računalnikih je omogočen dostop do ustreznih programskih paketov. FKPV zaposluje strokovnjake s področij, ki so relevantna za izvedbo operacije. Imajo tako specifična strokovna znanja s problemskih področij posameznih projektov kot tudi večletne izkušnje s projektnim delom. V delo na operaciji so bile na FKPV vključene tri zaposlene osebe, ki imajo večletne izkušnje s projektnim delom.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

Mag. Petra Vovk Škerl je strokovnjak s področja trženja in podjetništva. Je vodja operacije in pedagoška mentorica. Doc. dr. Tatjana Dolinšek je strokovnjak s področja računovodstva in metodologije. Študente usmerja pri obdelavi in analizi zbranih podatkov ter interpretaciji rezultatov. Administrativno podporo zagotavlja Katja Špegelj, mag. strokovna sodelavka na več domačih in mednarodnih projektih.

FKPV je že v svoji viziji usmerjena v sodelovanje s poslovno prakso in sledi potrebam trga dela. Preko svojih izkušenih pedagoških mentoric (predavateljice trženja in podjetništva Petre Vovk Škerl ter metodologinje in predavateljice računovodstva Tatjane Dolinšek) je pridobila nove izkušnje in znanja tako na osnovi mentoriranja študentskega dela kot tudi sodelovanja z delovnimi mentorji, kar bo prispevalo k posodobitvi učnih vsebin v prihodnje, rezultati projektov so bili predstavljeni na fakulteti, s čimer je bil vsem deležnikom omogočen širši vpogled v problematiko. Že tako dobro sodelovanje z lokalnim okoljem in podjetniško prakso se je še okrepilo, preko sodelovanja z delovnimi mentorji so se identificirale nove potencialne teme diplomskih nalog ali novih projektov, kar je okrepilo dolgoročno sodelovanje s podjetjem in organizacijo ter tako omogočali študentom nadaljnje sodelovanje z realnim sektorjem in manjši razkorak med izobraževalnim sistemom in potrebami na trgu dela.

2.2 Partnersko podjetje

Partner v sklopu A je Inkubator Savinjske regije, d. o. o., je gospodarska družba in dinamična organizacija, ustanovljena z namenom ustvarjanja vrhunskega podpornega okolja za podjetnike. Združuje mlade podjetnike, raziskovalce in študente. Preko svoje široke mreže ustvarja dragocene povezave z zunanjimi partnerji in pomaga pri pospeševanju rasti in uspeha start-upov ter podjetniških posameznikov. Nudi jim podporno okolje, ki vključuje izobraževalne programe, usposabljanja, mentorstvo ter pisarniške in sodelovalne prostore. Njihova infrastruktura je zasnovana tako, da inovativnim umom omogoča razvoj njihovih idej v spodbudnem in sodelovalnem delovnem okolju. Z več kot 50 člani predstavlja živahno središče za novonastale ter že uveljavljene start-upe, poleg tega pa svojim članom zagotavlja stalno podporo pri pridobivanju finančnih sredstev. Od leta 2017 se inkubator aktivno vključuje v projekte,

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

financirane s sredstvi Evropske unije, kar dodatno krepi njihov vpliv in zmožnosti. Strokovna sodelavka Inkubatorja Savinjske regije bo njegova direktorica Sonja Majcen, ki ima izkušnje z upravljanjem podjetij in zavodov, pozna finančno in kadrovsko področje, pripravlja nacionalne in mednarodne projektne predloge in razvija metode in pristope kreiranja projektnih / poslovnih idej. Pri svojem delu se srečuje z različnimi področji, eno izmed je tudi področje mentoriranja, podpora pri kreiranju in realizaciji lastnih idej, kar posledično pomeni spodbujanje podjetnosti pri mladih. Izvaja tudi mednarodna usposabljanja v okviru različnih projektov (coaching, fundrasing, iskanje potencialov v okolju, kreiranje idej, priprava in oblikovanje idej, produktov itd.).

2.3 Študenti

V operacijo projekt je bilo vključenih 5 študentov, med njimi 4 dodiplomski (od tega 2 UNI in 2 VS) in 1 podiplomski. Prihajajo s 4 fakultet (*Fakulteta za socialno delo, Fakulteta za družbene vede, Fakulteta za komercialne in poslovne vede, Ekonomsko poslovna fakulteta*) in iz 4 študijskih programov (*Socialno delo, Sociologija – kadrovski menedžment, Komerciala I, Poslovna ekonomija*). V želji po inovativnih rešitvah so bili vključeni v reševanje realnega problema podjetja oziroma organizacije, s čimer so razvili pomembne kompetence in se tako bolj približali potrebam trga dela. Za študente so bile načrtovane nekatere skupne aktivnosti in nekatere za njihovo študijsko področje specifične aktivnosti.

2.3.1 Ema Ocvirk

Sem **Ema Ocvirk**, študentka magistrskega študija na Fakulteti za socialno delo. Posebno me zanima področje dela s starejšimi in razvijanje oblik skupnostne oskrbe, ki omogočajo kakovostno in dostojanstveno staranje v domačem okolju. Prve izkušnje sem pridobila z delom v domovih za starejše ter pri oskrbi na domu, kjer sem se neposredno srečevala s potrebami starejših in pomenom dobro organizirane podpore. V tem projektu mi je bilo zanimivo opazovati, kako podjetniški inkubatorji delujejo in kako oblikujejo podporne programe za posameznike, ki želijo razviti svoje ideje – tudi tiste, ki imajo lahko družbeni vpliv. Verjamem, da bom znanja, pridobljena v tem projektu, lahko prenesla v prakso tudi na področje razvoja skupnostnih storitev, kjer je medsektorsko sodelovanje vse bolj pomembno. Prihodnost socialnega dela s Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

starejšimi vidim prav v inovativnih, medsektorskih pristopih – tam, kjer se povežejo znanje socialnega dela, podjetniški način razmišljanja in tehnološke rešitve. Takšna sodelovanja lahko bistveno izboljšajo kakovost življenja starejših v skupnosti.

2.3.2 Urška Letič

Sem **Urška Letič**, prihajam iz Postojne, kjer sem tudi zaključila gimnazijo. Trenutno študiram na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, sem v 2. letniku programa sociologija – kadrovskega menedžmenta. Že od nekdaj me zanimajo študentske organizacije in delo z mladimi, zato sem aktivna članica Kluba študentov občin Postojna in Pivka, kjer opravljam funkcijo blagajničarke. Pri tem sem si nabrala precej izkušenj s financami, organizacijo dogodkov in sodelovanjem z različnimi skupinami ljudi. Projekt, v katerem sodelujem se mi zdi odlična priložnost, da združim svoje zanimanje za podjetništvo, organizacijo in delo z ljudmi ter pridobim nova znanja, ki mi bodo v prihodnosti koristila pri delu na področju kadrovskega menedžmenta. Veselim se novih izzivov in priložnosti, kjer bom lahko svoje izkušnje še nadgradila.

2.3.3 Nuša Wlodyga

Sem **Nuša Wlodyga**, študentka 2. letnika smeri Komerciala I. na Fakulteti za komercialne in poslovne vede (FKPV). Prihajam iz Velenja, kjer sem obiskovala Srednjo ekonomsko šolo. Že nekaj časa me navdušuje področje marketinga, kjer trenutno tudi nabiram prve izkušnje. Poleg tega sem se preizkusila tudi v računovodstvu in kadrovskem oddelku, kar mi je omogočilo boljši vpogled v delovanje podjetij. Projekt mi je všeč, ker omogoča razvoj inovativnih programov, ki podjetjem olajšajo poslovanje in spodbujajo njihov napredek. Poleg tega mi sodelovanje v projektu omogoča pridobivanje dragocenih izkušenj in znanj, ki jih bom lahko uporabila v svoji prihodnji karieri.

2.3.4 Maja Špegelj

Sem **Maja Špegelj**, študentka 2. letnika Fakultete za družbene vede v Ljubljani. Sem iz Celja, kjer sem tudi zaključila gimnazijo. V prostem času sem aktivna skavtinja, kjer vodim skupino mlajših otrok. Zelo rada delam z ljudmi, zato sem se odločila za študij

kadrovskega menedžmenta. V prihodnosti se želim razvijati na področju HR ali projektnega vodenja, še posebej kako podjetja gradijo svojo notranjo organizacijo. Ta projekt predstavlja odlično priložnost za boljše razumevanje, kako podjetja delujejo, kakšne oblike podpore potrebujejo ter kako lahko prispevamo k njihovem razvoju. Vse to pa mi omogoča praktične izkušnje, ki so ključne za delo v kadrovski funkciji.

2.3.5 Nik Bračič

Sem Nik Bračič, študent prvega letnika programa Poslovna ekonomija na Ekonomsko-poslovni fakulteti univerze v Mariboru. Pred tem sem obiskoval Srednjo elektro-računalniško šolo, kjer sem zaključil program tehnik računalništva. Projektu sem se priključil, ker me podjetništvo zelo zanima in si v prihodnosti želim razviti lastno podjetniško idejo. Menim da bom lahko s tem veliko prispeval k razvoju podpornega programa za mlade podjetnike. Sodelovanje v tem projektu mi bo omogočilo pridobiti dragocene praktične izkušnje, razvijati timsko delo ter bolje razumeti, kako poteka priprava in izvedba podjetniških načrtov. Glede na mojo študijsko smer mi projekt lahko koristi predvsem pri razumevanju ekonomskih principov v praksi, kot so analiza trga, finančno načrtovanje in oblikovanje poslovnega modela, kar so ključne veščine za vsakega bodočega podjetnika.

3 PODPORNO OKOLJE PODJETNIŠTVA

Podporno okolje za podjetništvo v Sloveniji predstavlja pomemben temelj za razvoj inovativnih podjetniških idej, rast novih podjetij ter spodbujanje konkurenčnosti celotnega gospodarstva. Zajema različne institucije, programe in pobude, ki spodbujajo rast podjetij, inovacije ter razvoj podjetniških idej. Vključuje javne in zasebne organizacije, kot so podjetniški inkubatorji, tehnološki parki, agencije in podporni programi. Ti akterji pomagajo podjetnikom pri premagovanju številnih začetnih izzivov, kot so pomanjkanje finančnih sredstev ter dostop do le teh, pomanjkanje izkušenj, omejene mreže poslovnih stikov ter zapleteni administrativni postopki. Za nove podjetnike je pomembna predvsem finančna podpora v obliki subvencij ter nepovratnih sredstev, k razvoju pa pripomore veliko še mreženje, kjer podjetniki pridobivajo nove povezave za svoj nadaljnji razvoj.

Ključni elementi podpornega okolja v Sloveniji so državne in lokalne institucije, kot so Slovenski podjetniški sklad (SPS), Spirit Slovenija, Zavod RS za zaposlovanje, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, podjetniški inkubatorji in tehnološki parki (ti ponujajo podporo v obliki mentorstva, infrastrukture, financiranja in mreženja). Te institucije skrbijo za strateško usmerjanje podjetništva, ponujajo raznovrstne finančne spodbude (npr. subvencije), izvajajo promocijo podjetništva in pripravljajo nacionalne programe usposabljanja ter svetovanja.

Pomembno vlogo pri neposredni podpori podjetnikom imajo podjetniški inkubatorji, tehnološki parki in poslovni pospeševalniki, ki delujejo po vsej Sloveniji. Ti nudijo celovit nabor storitev, med katere sodijo dostop do pisarniških prostorov, mentoriranje, podpora pri razvoju poslovnih modelov, iskanje investorjev, mreženje ter povezovanje s strokovnjaki in potencialnimi poslovnimi partnerji. Med vidnejšimi primeri so Tehnološki park Ljubljana, Pomurski tehnološki park, Tovarna podjetij Maribor ter Inkubator Savinjske regije v Celju. Inkubatorji pogosto sodelujejo z univerzami in raziskovalnimi ustanovami, kar dodatno spodbuja prenos znanja in inovacij v prakso.

Za začetnike in mlade podjetnike ima izjemno pomembno vlogo finančna podpora. Slovenski podjetniški sklad (SPS) ponuja nepovratna sredstva za zagon podjetij,

mikrokredite z ugodnimi pogoji in garancije za bančna posojila, kar omogoča lažji začetek poslovanja. Zavod za zaposlovanje nudi **subvencije za samozaposlitev**, SPIRIT pa pripravlja izobraževalne in promocijske aktivnosti, ki prispevajo k dvigu podjetniške kulture.

Eden ključnih vidikov podpornega okolja je tudi mreženje, saj prav povezovanje podjetnikov med seboj, z mentorji, vlagatelji in strokovnjaki omogoča dostop do znanja, izkušenj in poslovnih priložnosti. V Sloveniji se odvijajo številni dogodki, podjetniški forumi, startup vikendi in konference, kjer se oblikujejo nova sodelovanja in poslovne ideje. Podporno okolje za podjetništvo v Sloveniji je torej raznoliko in se še naprej razvija v smeri večje dostopnosti, fleksibilnosti in učinkovitosti.

<https://www.ess.gov.si>

<https://www.podjetniski-portal.si/programi-in-podpore/podjetniska-infrastruktura>

<https://www.podjetniskisklad.si/>

3.1 Pomen podpornega okolja

Družbe stremijo k višji kakovosti življenja državljanov in le gospodarska rast je tista, ki omogoča boljše življenje v prihodnosti. Podjetništvo je en največjih generatorjev gospodarske rasti in tudi delovnih mest, kar pomeni, da lahko prav podjetništvo največ prispeva k višji kakovosti življenja. V Sloveniji imamo več zakonov, ki omogočajo, da se lahko podjetništvo hitreje razvija, pri čemer je pomembno, da država preko omenjenih zakonov in strategij dejansko aktivno spodbuja podjetništvo. Predpogoj za to je stabilna zakonodaja in posledično stabilni davki. Pomembno je, da so na nivoju države organizirane agencije, ki na enem izmed področij (inovacije, regionalni razvoj ipd.) olajšajo podjetniško pot. Ločimo tri stebre, na katerih se gradi podjetniška podpora: podjetniško okolje, inovativno okolje in finančno okolje.

Podporno okolje za razvoj podjetništva je v Sloveniji zakonsko urejeno z Zakonom o podpornem okolju za razvoj podjetništva. Zakon (ZPOP-1) določa ukrepe za spodbujanje podjetništva in organiziranost na tem področju ter postopke za dodeljevanje sredstev, namenjenih oblikovanju podpornega okolja za podjetništvo.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

(Zakon o podpornem okolju, 2007, Ur. l. RS, št. 102/07) Temeljni cilji zakona vključujejo vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja na lokalni, pokrajinski in nacionalni ravni, ustvarjanje zavesti o pomenu podjetništva za gospodarski razvoj, povečanje možnosti za ustanavljanje novih podjetij ter spodbujanje njihove rasti in ustvarjanje novih delovnih mest. Za izvajanje ukrepov za spodbujanje podjetništva je pristojna Javna agencija, ki oblikuje, razvija in izvaja ukrepe za spodbujanje podjetništva ter zagotavlja učinkovito podporno okolje v skladu z usmeritvami in politiko ministrstva, pristojnega za gospodarstvo. Zakon določa tudi postopke za izbor projektov s področja zagotavljanja podpornih storitev za podjetniško okolje, ki vključujejo različne aktivnosti za zagotavljanje učinkovitega podpornega okolja za podjetništvo. S tem zakon ustvarja pravni okvir za spodbujanje podjetništva in vzpostavitev podpornega okolja, ki omogoča rast in razvoj podjetij v vseh fazah njihovega delovanja.

Matko (2020) poudarja, da je podporno okolje za start-upe v Sloveniji geografsko neenakomerno razvito, saj so nekatera območja bolje pokrita s podpornimi subjekti kot druga. Večina teh subjektov ni specializirana izključno za potrebe start-upov, temveč nudijo podporo tudi drugim podjetjem. Poleg tega so številne podporne organizacije ustanovljene z javnimi sredstvi, pri čemer tudi zasebni subjekti pogosto pridobivajo financiranje prek javnih razpisov.

Obstaja potreba po okrepitvi podpornega okolja, predvsem na manj pokritih geografskih območjih, ter po večji specializaciji podpornih storitev, prilagojenih specifičnim potrebam start-upov. Ključni izzivi vključujejo dostop do financiranja, mentorstva in drugih virov, ki so bistveni za uspešen razvoj novih podjetij. Podporno okolje mora zagotavljati tudi boljšo koordinacijo med različnimi akterji, da bi podjetniki lažje dostopali do potrebnih storitev in informacij.

3.2 Zakonska ureditev podpornega okolja podjetništva v Sloveniji

Podporno okolje podjetništva v Sloveniji je urejeno s kombinacijo zakonodaje, institucij in programov, ki spodbujajo razvoj podjetništva, inovacij ter malih in srednjih podjetij (MSP). Vlada Republike Slovenije skupaj z različnimi javnimi in zasebnimi institucijami zagotavlja finančno, svetovalno in administrativno podporo podjetnikom. Ključni zakoni, ki urejajo to področje, so Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), Zakon o Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

spodbujanju investicij (ZSInv), Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (ZPOP) ter številni drugi sektorski predpisi.

Zakon o gospodarskih družbah, (ZGD-1) je temeljni zakon, ki ureja ustanavljanje, upravljanje in delovanje gospodarskih družb v Sloveniji. Opredeljuje različne pravne oblike podjetij (s. p., d. o. o., d. d., k. d. itd.), njihove pravice in obveznosti ter zahteve glede poročanja in transparentnosti poslovanja.

Zakon o spodbujanju investicij (ZSInv), ta zakon določa ukrepe za privabljanje domačih in tujih investicij, vključno z davčnimi olajšavami, finančno podporo in drugimi ugodnostmi, ki podjetjem olajšujejo širitev poslovanja in vlaganje v razvoj.

Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (ZPOP) določa ukrepe za spodbujanje podjetništva, organiziranost na tem področju ter postopke za dodeljevanje sredstev, namenjenih oblikovanju podpornega okolja za podjetništvo. S finančnimi spodbudami, mentorstvom, podpornimi institucijami (SPOT točke, podjetniški inkubatorji) ter promocijo podjetništva v izobraževalnem sistemu, krepi podjetniški ekosistem.

https://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5073&utm_source=chatgpt.com

Zakon ureja delovanje Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo (SPS), ki izvaja različne oblike finančnih spodbud v skladu s sprejetimi strateškimi ter razvojnimi dokumenti vlade, ministrstev ali drugih državnih organov s področja spodbujanja podjetništva. SPS med drugim izvaja instrumente v obliki kapitalskih naložb in naložb v enote ali deleže kolektivnih naložbenih podjetij. https://www.gov.si/novice/2023-11-03-novela-zakona-o-podpornem-okolju-za-podjetnistvo-v-javni-obravnavi/?utm_source=chatgpt.com

Poleg navedenih, slovensko podporno okolje za podjetništvo vključuje tudi druge zakone in predpise, ki urejajo različne vidike podjetniškega delovanja, kot so **Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1)**, **Zakon o davku na dodano vrednost (ZDDV-1)**, **Zakon o dohodnini (ZDoh-2)** ter predpisi s področja obrtnih dejavnosti in spodbujanja investicij.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

V Sloveniji so na voljo različne finančne spodbude za podjetnike. Subvencije za samozaposlitev nudijo finančno pomoč pri ustanovitvi podjetja, davčne olajšave znižujejo davčne obveznosti za inovativne projekte in naložbe v raziskave in razvoj, evropski in nacionalni razpisi pa nudijo nepovratna sredstva in ugodne kredite za podjetja v različnih fazah razvoja.

Kljub dobro razvitemu podpornemu okolju se podjetniki v Sloveniji še vedno soočajo z administrativnimi ovirami, kompleksnimi postopki pridobivanja finančne podpore ter visokimi davčnimi obremenitvami. V prihodnje bo ključno nadaljnje poenostavljanje birokratskih postopkov, digitalizacija upravnih storitev ter krepitev povezovanja med podjetniškim sektorjem in akademskim okoljem.

<https://www.podjetniski-portal.si/programi-in-podpore/podjetniska-zakonodaja-in-predpisi>

3.2.1 Podjetniško okolje

Kdo in kako skrbi za podjetništvo v Sloveniji določa 7. člen ZPOP-1. Naloge za spodbujanje podjetništva in zagotavljanje učinkovitega podjetniškega okolja izvajata ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, in javna agencija za področje investicij, podjetništva in internacionalizacije. **Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, je Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTŠ)**, ki oblikuje politike in usmeritve za spodbujanje podjetništva. Javna agencija, ki izvaja konkretne ukrepe, je **SPIRIT** Slovenija.

SPIRIT opravlja številne naloge, vključno z oblikovanjem, razvijanjem in izvajanjem ukrepov za spodbujanje podjetništva v skladu s politiko MGRT. To vključuje tudi d. promocijo podjetništva in podjetniškega okolja, izobraževanje in usposabljanje za podjetništvo ter sodelovanje z Evropsko unijo in drugimi mednarodnimi programi za prenos znanja in dobrih praks. Poleg tega SPIRIT odloča o izboru projektov in dodeljevanju finančnih spodbud za izvedbo projektov s področja podpornih storitev ter sklepa pogodbe o financiranju z izbranimi prijavitelji.

Poleg MGRT in SPIRIT-a lahko tudi druga ministrstva izvajajo ukrepe za podporo podjetništva, če to določi Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP in 96/15 – ZIPRS1617) . S programom ukrepov lahko določijo zahteve in merila za dodelitev spodbud za podjetništvo in inovativnost.

Pomembno vlogo pri ustvarjanju podjetniškega podpornega okolja imajo tudi reprezentativne zbornice, kot sta **Gospodarska zbornica Slovenije** in **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije** ter njihova mreža regionalnih oziroma območnih zbornic. Te zbornice evidentirajo administrativne ovire, s katerimi se srečujejo podjetja, in pripravljajo predloge za njihovo odpravo. Poleg tega preverjajo ustreznost pripravljenih presoj učinkov predpisov na gospodarstvo.

10. člen ureja izbor projektov s področja zagotavljanja podpornih storitev za podjetniško okolje. Projekti s področja podpornih storitev združujejo različne aktivnosti prijaviteljev, katerih cilj je zagotavljanje učinkovitega podpornega okolja za podjetništvo. Javna agencija v skladu s programom ukrepov dodeljuje finančne spodbude tem projektom. Postopek izbire projektov poteka po določilih VI. poglavja tega zakona, pri čemer je skupni znesek sredstev za vsako programsko obdobje Evropske unije omejen.

Prijavitelji, ki se lahko prijavijo za financiranje, so lahko pravne osebe javnega ali zasebnega prava. Za pridobitev sredstev morajo izpolnjevati določene pogoje. Med temi pogoji je navedeno, da mora prijavitelj najmanj dve leti pred oddajo vloge izvajati primerljive aktivnosti, kot so opredeljene v projektu. Poleg tega mora prijavitelj opravljati dejavnost na geografskem območju, za katero se prijavlja na javni razpis.

Javna agencija ne le dodeljuje sredstev, ampak tudi spremlja in nadzoruje izvajanje projektov ter namensko porabo sredstev. To poteka na način in po postopku, ki sta določena v pogodbi o izvajanju in financiranju projekta. S tem se zagotavlja, da se sredstva uporabijo učinkovito in v skladu z namenom, za katerega so bila dodeljena.

3.2.2 Finančno okolje

Finančne oblike pomoči so podjetjem na voljo prek različnih ukrepov ministrstev, javnih skladov, javnih agencij in drugih institucij v obliki povratnih in nepovratnih sredstev.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

Povratna sredstva vključujejo **posojila**, **garancije** oziroma poročstva ter **sredstva za dokapitalizacijo v obliki tveganega kapitala**, ki so namenjena predvsem širitvi in internacionalizaciji podjetij. Nepovratna sredstva obsegajo **subvencije za zagon inovativnih podjetij** in **spodbude za samozaposlitev**. Subvencije so na voljo predvsem za začetne faze podjetništva, medtem ko so spodbude za gospodarski razvoj in internacionalizacijo večinoma oblikovane kot povratna sredstva.

Podjetniki v Sloveniji lahko dostopajo do različnih finančnih virov, ki jih zagotavljajo Slovenski podjetniški sklad (SPS), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano prek Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, Zavod RS za zaposlovanje, SID banka, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ter druge institucije.

Slovenski podjetniški sklad (SPS) ponuja zagonske spodbude za podjetja v prvi fazi razvoja ter semenski kapital za podjetja v drugi fazi. Prav tako omogoča mikrokredite in garancije za bančne kredite s subvencijo obrestne mere ter posebne spodbude za mikro, mala in srednje velika podjetja ter mlade podjetnike, ki potrebujejo ugodne finančne vire za rast in razvoj podjetja.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano prek Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja nudi podporo za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti ter v naložbe za predelavo, trženje in razvoj kmetijskih proizvodov.

Zavod RS za zaposlovanje omogoča nepovratna sredstva za usposabljanje in zaposlitev brezposelnih oseb prek programov, kot so Zaposli.me, Javna dela, Učne delavnice, Delovni preizkus in Usposabljam.se.

SID banka – Slovenska izvozna in razvojna banka d. d. ponuja ugodna posojila za financiranje naložbenih projektov, internacionalizacije in širitve poslovanja ter projektov na področju turizma, gozdno-lesne verige in krožnega gospodarstva. Poleg tega omogoča tudi posredovanje sredstev evropske kohezijske politike v obliki mikroposojil, posojil za raziskave, razvoj in inovacije, energetske prenovo javnih stavb ter projekte urbanega razvoja. Prav tako nudi zavarovanje izvoznih poslov in investicij v tujini, kar zmanjšuje poslovna tveganja ter omogoča stabilno in varno poslovanje slovenskih izvoznikov in investorjev.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport zagotavlja finančne spodbude za raziskave in razvoj na področjih podjetništva, tehnologije, internacionalizacije, digitalizacije, lesne industrije, socialnega podjetništva in turizma. Prav tako omogoča investicijske spodbude, ki bistveno prispevajo k razvoju slovenskega gospodarstva, skladno s 15. členom Zakona o spodbujanju investicij.

Pomembno vlogo pri financiranju podjetij igrajo tudi **Poslovni angeli Slovenije**, ki povezujejo start-upe z investitorji, ter **Center za mednarodno sodelovanje in razvoj**, ki s pomočjo donacij Republike Slovenije omogoča izvedbo razvojnih investicijskih projektov v državah v razvoju.

SPOT. (13. 6. 2023). *Spodbude za podjetništvo*. SPOT – Slovenska poslovna točka.
<https://spot.gov.si/sl teme/spodbude-za-podjetnistvo/>

3.2.3 Inovativno okolje

Inovativno okolje v podpornem sistemu podjetništva predstavlja ključni dejavnik uspeha podjetij, ki temeljijo na novih tehnologijah, digitalizaciji in raziskavah. Gre za ekosistem, ki spodbuja razvoj novih idej, tehnologij in poslovnih modelov ter omogoča lažji dostop do virov, znanja in investicij.

V Sloveniji deluje več iniciativ in institucij, ki podpirajo inovativne projekte in podjetja, kot so izobraževalni sistem, raziskovalne institucije, dostop do financiranja ter državne in evropske spodbude za inovacije. Del inovativnega okolja so raziskovalni in razvojni centri, podjetniški inkubatorji in pospeševalniki ter programi financiranja inovacij. Pomembna dejavnika sta tudi digitalizacija poslovanja ter mreženje in sodelovanje.

Raziskovalna in inovacijska dejavnost je eden ključnih elementov pri oblikovanju inovativnega okolja. Slovenija ima več raziskovalnih inštitutov ter univerz, ki omogočajo prenos znanja v gospodarstvo. Ključne institucije na tem področju so Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije - ARIS, Slovenski podjetniški sklad, ki podpira inovativne projekte. Poleg tega sodelovanje med podjetji in akademskimi ustanovami omogoča razvoj novih tehnologij in produktov, kar povečuje konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

Start-up podjetja so pomemben del inovativnega okolja, saj prinašajo nove ideje in tehnološke rešitve. V Sloveniji obstaja več podpornih mehanizmov za start-upe, vključno s podjetniškimi inkubatorji, pospeševalniki ter raznimi vladnimi in evropskimi subvencijami. Med ključne institucije sodijo Tehnološki park Ljubljana, Inkubator Sežana in ABC Accelerator, ki podjetnikom nudijo mentorstvo, mreženje in usmerjajo podjetnike kako pridobiti začetni kapital za razvoj poslovnih idej.

Dostop do financiranja je ključen za razvoj inovacij in širitev podjetij. V Sloveniji obstajajo različni viri financiranja, kot so nacionalni in evropski razpisi, tvegani kapital ter poslovni angeli. Slovenski podjetniški sklad in SID banka ponujata ugodne finančne instrumente za podjetja, ki želijo vlagati v razvoj inovativnih produktov in storitev. Poleg tega se vedno več slovenskih start-upov povezuje z mednarodnimi investitorji, kar jim omogoča hitrejšo rast in širitev na tuje trge.

Digitalizacija in tehnološke inovacije so postale pomemben del pri konkurenčnosti podjetij. Slovenija spodbuja razvoj digitalnih tehnologij prek iniciativ, kot je Digitalno inovacijsko stičišče Slovenije (DIH Slovenija), ki pomaga podjetjem pri digitalni transformaciji.

Za iskanje naprednih digitalnih rešitev, ki naj bi izboljšale konkurenčnost podjetij se uporaba umetne inteligence ter tako imenovane blockchain tehnologije, izkaže za učinkovito. Pri povezovanju podjetnikov s strokovnjaki, investitorji in potencialnimi poslovnimi partnerji, pomagajo razni podjetniški dogodki, heckathoni ter sejmi. Vse to podjetnikom omogoča izboljšanje produktivnosti in dostop do globalnih trgov.

Slovenija ima dobro razvito inovativno okolje, ki podjetnikom omogoča podporo pri razvoju novih idej in tehnologij:

- Javna agencija za znanstveno-raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije - <https://www.aris-rs.si/sl/>
- Slovenski podjetniški sklad - www.podjetniskisklad.si
- Tehnološki park Ljubljana - www.tp-lj.si
- Digitalno inovacijsko stičišče Slovenije (DIH Slovenija) - www.dihslowenia.si
- SID banka - www.sid.si

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

Kljub izzivom, kot so birokratske ovire in pomanjkanje investicijskega kapitala, se država trudi ustvarjati ugodne pogoje za inovativnost in podjetništvo. Krepitev sodelovanja med izobraževalnimi ustanovami, podjetji in državnimi institucijami bo ključna za nadaljnji razvoj inovativnega ekosistema v Sloveniji.

3.3 Programi za spodbujanje podjetništva

V Sloveniji so podjetnikom na voljo številne nefinančne oblike pomoči, ki so ključne za spodbujanje rasti in razvoja podjetij. Te oblike pomoči vključujejo svetovanje, mentorstvo, usposabljanje in podporo pri širjenju poslovanja tako na domačem kot tudi na mednarodnem trgu.

SPOT točke so ena izmed osrednjih institucij, ki podjetnikom zagotavljajo celostno obravnavo, vključno z registracijo podjetij, svetovanjem o poslovnih priložnostih ter organizacijo usposabljanj in delavnic, katerih cilj je spodbujanje podjetniške inovativnosti, tudi v digitalnem kontekstu. To podjetnikom omogoča učinkovito vključevanje v digitalne ekosisteme ter pridobivanje potrebnih veščin za uspešno poslovanje v sodobnem poslovnem okolju.

Slovenski podjetniški sklad je še ena ključna institucija, ki podjetnikom nudi vavčerje in usposabljanje, posebno podporo pa zagotavlja visokotehnološkim podjetjem, katerih inovacije so pogosto osredotočene na razvoj digitalnih rešitev. Ta pomoč vključuje ne le finančne spodbude, temveč tudi izobraževalne priložnosti, ki podjetjem omogočajo izmenjavo znanja in izkušenj z inovatorji iz tujine.

Za zagonska podjetja in mlade podjetnike so pomembni tudi **start-up mentorji** ter programi za mentoriranje, kjer podjetniki pridobijo strokovno pomoč pri razvijanju digitalnih poslovnih modelov in prilagajanju novim tehnologijam.

Univerzitetni inkubatorji igrajo ključno vlogo v procesu inovacij, saj nudijo opremljene poslovne prostore, mentorstvo in svetovanje ter omogočajo brezplačna izobraževalna usposabljanja. S podporo inkubatorjev lahko podjetja uspešno razvijajo inovacije, vključno z digitalnimi rešitvami, ter pridobivajo potrebne kompetence za širitev svojega poslovanja v globalnem okolju. Pogosto so del univerzitetnih sistemov (npr. Ljubljanski

univerzitetni inkubator – LUI). Njihov cilj je spodbujanje podjetniškega duha med študenti, raziskovalci in akademiki, poudarek pa temelji na prenosu znanja in raziskav iz akademskega okolja v prakso. Pogosto nudijo podporo pri prijavi na raziskovalne razpise, zaščiti intelektualne lastnine in komercializaciji raziskav.

Podobno nalogo pri podpiranju podjetniških idej pa imajo tudi **podjetniški inkubatorji**. Ti delujejo kot samostojne institucije ali del razvojnih agencij (npr. Inkubator Savinjske regije, Tovarna podjetij, Tehnološki park Ljubljana) in so namenjeni širšemu krogu podjetnikov. Ciljna skupina so startupi, mlada podjetja in lokalni podjetniki. Nudijo praktično podporo, kot so mentorstvo, razvoj poslovnih modelov, dostop do financiranja, mreženje in pisarne.

Glavna razlika med univerzitetnimi in podjetniškimi inkubatorji je v ciljni skupini in poudarku: univerzitetni podpirajo inovacije v akademskem okolju, podjetniški pa spodbujajo rast podjetij na trgu.

Za podporo pri iskanju poslovnih partnerjev in ustvarjanju mednarodnih povezav so podjetnikom na voljo mreže, kot je **European Enterprise Network (EEN)**, ki omogočajo povezovanje z drugimi podjetji in iskanje novih poslovnih priložnosti na mednarodnem trgu. Prav tako so v okviru **Iniciative Start:up Slovenija** organizirana tekmovanja in dogodki, ki podjetnikom omogočajo širjenje poslovnih mrež ter izmenjavo izkušenj s podobnimi podjetji.

Pomembno vlogo pri digitalnem razvoju podjetij imajo tudi **coworking prostori**, ki ponujajo fleksibilne delovne prostore ter spodbujajo mreženje in iskanje poslovnih partnerjev. **Podjetniški pospeševalniki** pa pomagajo inovativnim podjetjem pri globalni rasti in implementaciji naprednih digitalnih tehnologij, ki so ključne za njihov dolgoročni uspeh.

Za podjetja, ki želijo širiti svoje poslovanje na mednarodnih trgih, so na voljo različne EU pobude, kot so **Erasmus za mlade podjetnike**, **EEN mreža**, **EUREKA** in **EUROSTARS**, ki omogočajo sodelovanje v evropskih raziskovalnih projektih ter dostop do sredstev za inovacije in digitalizacijo. S temi programi podjetniki pridobijo

možnosti za sodelovanje na globalni ravni, spodbujajo inovativne pristope ter okrepijo svojo prisotnost na digitalnih trgih.

Poleg tega slovenske organizacije, kot so **Gospodarska zbornica Slovenije** in **Obrtno podjetniška zbornica Slovenije**, podjetnikom ponujajo dodatno svetovanje, usposabljanje in pomoč pri mednarodnem poslovanju, kar vključuje tudi digitalno transformacijo poslovnih procesov in internacionalizacijo na digitalne trge.

SPOT. (13. 6. 2023). *Spodbude za podjetništvo*. SPOT – Slovenska poslovna točka.

<https://spot.gov.si/sl teme/spodbude-za-podjetnistvo/>

4 ANALIZA OBSTOJEČIH PODPORNIH PODJETNIŠKIH PROGRAMOV V SLOVENIJI

Podjetništvo je eden izmed najpomembnejših motorjev gospodarskega razvoja, inovacij in zaposlovanja v sodobni družbi. Uspešni start-upi in podjetja ne prispevajo le k rasti bruto domačega proizvoda, temveč tudi k izboljšanju konkurenčnosti države na globalnem trgu. Vendar pa je za podjetnike, zlasti v začetnih fazah razvoja, pogosto izziv pridobiti ustrezno znanje, finančna sredstva, mentorstvo ter dostop do poslovnih mrež in tehnologij, ki so ključni za njihovo uspešnost.

V Sloveniji so podjetniški inkubatorji in pospeševalniki osrednji stebri podpornega okolja za mlada podjetja in inovativne projekte. Ti programi ne nudijo le fizične infrastrukture, kot so delovni prostori in laboratoriji, ampak tudi strokovno mentorstvo, dostop do investorjev, delavnice, mreženje in pomoč pri iskanju novih trgov. Inkubatorji s svojim delovanjem pomembno prispevajo k spodbujanju podjetniške kulture. Podjetniški inkubatorji tako igrajo ključno vlogo pri razvoju podjetniških idej v uspešna podjetja. Med prepoznavnejše spadajo inkubatorji v Ljubljani, Mariboru, Novi Gorici - Primorski tehnološki parki in Kranju.

Podjetje **Celtra** je odličen primer uspeha slovenskega start-upa, ki je svojo pot začelo v okviru tehnološkega inkubatorja. Podjetje je nastalo v okolju, ki ga je nudil **Technology Park Ljubljana** in pozneje tudi **ABC Pospeševalnik**, kjer so mladi inovatorji dobili podporo v obliki mentorstva, dostopa do infrastrukture in poslovnih mrež. Celtra se je specializirala za digitalno oglaševalsko tehnologijo in je danes ena izmed vodilnih globalnih platform za kreativno avtomatizacijo oglasov, ki jo uporabljajo številne velike mednarodne oglaševalske agencije in blagovne znamke.

Podobno zgodbo uspeha ima podjetje **Outfit7**, ki je postalo svetovno znano zaradi svojih mobilnih aplikacij in interaktivnih iger, med katerimi je najbolj prepoznaven lik Talking Tom. Podjetje je začelo svojo pot znotraj slovenskega start-up ekosistema, kjer je močno podpiralo okolje inkubatorjev, predvsem **ABC Pospeševalnik** in **Tovarna podjetij**. S pomočjo mentorstva, dostopa do financ in povezovanja so razvili

inovativne produkte, ki so osvojili svetovni trg, kar dokazuje, kako pomembna je inkubatorska podpora za tehnološke podjetniške zgodbe.

Ena izmed največjih svetovnih borz za kriptovalute, **Bitstamp**, ima sicer mednarodno podlago, vendar je njena povezava s slovenskim startup ekosistemom in inkubatorji, kot je **Tovarna podjetmov**, pomembna za razvoj blockchain tehnologij v regiji. Povezovanje z inkubatorji jim je omogočilo dostop do lokalnih strokovnjakov, inovacij in mreženja, kar prispeva k rasti celotnega slovenskega tehnološkega okolja.

Podjetje **FeelRooty**, ki razvija naravne nadomestke za kavo in prehranska dopolnila na osnovi adaptogenih gob, je svojo podjetniško pot okrepilo s pomočjo **Inkubatorja Savinjske regije** v Celju. Kot član inkubatorja so ustanovitelji dobili dostop do ključne podjetniške podpore, kot so mentorstvo, svetovanje, izobraževanja in povezovanje z drugimi podjetniki ter potencialnimi partnerji. Inkubator jim je omogočil strukturirano okolje, v katerem so lahko razvili svojo blagovno znamko in tržno strategijo, hkrati pa tudi testirali in promovirali svoj izdelek **MagicRooty**. Njihovo sodelovanje z Inkubatorjem Savinjske regije jim je odprlo vrata do večje prepoznavnosti in spodbudilo nadaljnjo rast podjetja na področju funkcionalne prehrane, ki temelji na naravnih sestavinah in znanstvenem pristopu.

4.1 Pregled in predstavitev inkubatorjev v Sloveniji

Eden najstarejših in največjih podjetniških inkubatorjev v državi je **Inkubator Sežana**, ustanovljen leta 1991. Poleg poslovnih prostorov nudi coworking okolje **Iskra HUB** ter podpira podjetnike s svetovanjem, izobraževanji in povezovanjem z investitorji. Povezan je tudi z Visoko strokovno šolo za oblikovanje in fotografijo, kar omogoča razvoj kreativnih podjetniških idej. <https://inkubator.si/v-inkubatorju-sezana-se-iskri-ze-30-let/>

Tovarna podjetmov deluje kot podjetniški inkubator Univerze v Mariboru. Nudi podporo start-upom, organizira programe za razvoj podjetniških kompetenc ter omogoča povezovanje z vlagatelji in korporacijami. Osredotoča se na zgodnje faze razvoja podjetij in ponuja mentorstvo izkušenih podjetnikov ter strokovnjakov. <https://www.tovarnapodjemov.org/>

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

V Ljubljani ima osrednjo vlogo **Ljubljanski univerzitetni inkubator (LUI)**, ki podpira inovativne podjetnike in podjetja, povezana z Univerzo v Ljubljani. Njegov cilj je pomagati študentom, raziskovalcem in start-upom pri prehodu od ideje do trga. Ponujajo brezplačne delavnice, individualno mentorstvo ter podporo pri pridobivanju financiranja. <https://lui.si/>

Poleg LUI v prestolnici deluje tudi **ABC Accelerator**, eden najprepoznavnejših start-up pospeševalnikov v Sloveniji. Njihovi programi so usmerjeni v hitrejšo rast start-upov, pridobivanje vlagateljev in širitev na mednarodne trge. ABC Accelerator sodeluje z različnimi podjetji in investicijskimi skladi ter ponuja intenzivne programe mentorstva, svetovanja in mreženja. <https://abc-accelerator.com/>

RC IKT (Razvojni center Informacijskih in komunikacijskih tehnologij) je inkubator, ki se osredotoča na podjetja in start-upe, ki delujejo na področju IKT, predvsem v tehnoloških in inovativnih industrijah. Inkubator ponuja vrsto storitev, ki podjetnikom pomagajo pri prehodu iz ideje v tržno usmerjeno podjetje. RC IKT omogoča podjetnikom dostop do naprednih tehnologij, raziskovalnih virov in strokovnega svetovanja, kar omogoča hitro rast v tehnološkem okolju.

V Ljubljani se nahaja tudi **Tehnološki park Ljubljana**, ki je največji tehnološki park v Sloveniji. Združuje start-up podjetja in tehnološke scale-upe ter omogoča razvoj v povezavi z raziskovalnimi ustanovami in korporacijami. Njihovi programi vključujejo mentorstvo, dostop do sodobnih laboratorijev ter pomoč pri internacionalizaciji poslovanja. <https://www.tp-lj.si/>

Na Primorskem ima pomembno vlogo **Primorski tehnološki park**, ki se nahaja v Novi Gorici. Ponuja programe za razvoj podjetniških idej in podporo tehnološkim start-upom. Organizirajo številne dogodke, kot so start-up vikendi, delavnice in mentorstva, ki pomagajo podjetnikom pri rasti in vstopu na trg. <https://www.primorski-tp.si/>

V Zasavju deluje **Katapult Trbovlje**, ki je specializiran za podporo start-upom, predvsem na področjih industrije 4.0, robotike in tehnologij prihodnosti. Katapult nudi podjetniško mentorstvo, razvojne delavnice ter dostop do proizvodnih kapacitet in visokotehnološke opreme. <https://katapult.si/>

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

V Velenju deluje **SAŠA inkubator**, ki podpira mlada podjetja in podjetnike v Šaleški dolini in širše. V letu 2023 so s pomočjo inkubatorja ustanovili 31 novih podjetij ter organizirali 35 dogodkov, na katerih je sodelovalo več kot 1.100 udeležencev. SAŠA inkubator nudi mentorstvo, izobraževalne programe ter mreženje s strokovnjaki in vlagatelji, s čimer podjetjem omogoča hitrejši razvoj in dostop do poslovnih priložnosti. Z zelo uspešnim in prodornim delovanjem je postal eden izmed najuspešnejših podjetniških inkubatorjev v Sloveniji. Inkubator nudi podporo mladim podjetnikom ter zagonskim podjetjem. Z novimi inovativnimi podjetniškimi idejami pridobi ogromno gospodarskega potenciala, ki je povezan z novimi, kreativnimi delovnimi mesti ter razvojno dinamiko, ki pripelje do dobrih poslovnih rezultatov in razvoja družb. https://www.velenje.si/v-sasa-inkubatorju-ustanovljenih-31-podjetij-in-vzpostavljenih-36-novih-delovnih-mest/?utm_source=chatgpt.com

V Postojni deluje **Podjetniški inkubator Perspektiva**. Namenjen je podjetnikom v zgodnjih fazah razvoja, saj ponuja mentorstvo, izobraževanja in ugodne poslovne prostore. Inkubator organizira številne delavnice in dogodke, namenjene razvoju podjetniških kompetenc, ter omogoča povezovanje podjetnikov z investitorji in strokovnjaki iz različnih panog. <https://www.inkubator-perspektiva.si/>

Viba Inkubator v Novi Gorici je namenjen predvsem podjetnikom in start-upom na področju kreativnih industrij, kot so film, mediji, grafični dizajn, digitalne umetnosti, oglaševanje in drugi ustvarjalni sektorji. Inkubator omogoča podjetnikom dostop do različnih programov, ki podpirajo ustvarjalnost, inovacije in razvoj produktov v kulturnih in kreativnih industrijah. Povezuje podjetnike z lokalnimi in mednarodnimi strokovnjaki, kar jim omogoča dostop do širokega trga.

Inkubator Kovačnica v Kranju ponuja celovit spekter storitev za podjetnike, še posebej tiste, ki delujejo na področju tehnologije in inovacij. Inkubator nudi poslovne prostore, coworking okolje in mentorsko podporo. Podjetnikom pomagajo pri razvoju poslovnih modelov, optimizaciji procesov in iskanju novih poslovnih priložnosti. Kovačnica organizira različne izobraževalne delavnice, ki pokrivajo področja podjetništva, financiranja, trženja in inovacij. Prav tako omogoča podjetnikom dostop do investorjev, kar omogoča lažji prehod v fazo širjenja in rasti podjetja. Inkubator se

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike in v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

izkaže s svojo usmerjenostjo na tehnološko in inovativno podjetništvo, kar omogoča podjetnikom dostop do raziskovalnih in tehnoloških virov ter podporo pri iskanju financiranja za nadaljnji razvoj.

4.2 Podporni programi posameznih inkubatorjev in ocena le-teh

Podjetniški inkubatorji v Sloveniji nudijo različne podporne programe, ki podjetnikom omogočajo lažji prehod iz začetnih faz poslovanja v stabilne in uspešne podjetniške subjekte. Vsak inkubator ima svoje specifične programe in usmeritve, ki jih prilagajajo potrebam lokalnih podjetnikov in sektorjev.

4.2.1 Inkubator Sežana

Inkubator Sežana ponuja širok spekter storitev za mlade podjetnike. Nudijo coworking prostor **Iskra HUB**, kjer podjetniki lahko dostopajo do potrebne infrastrukture, kot so internet, tiskalniki in konferenčne sobe. Poleg tega ponujajo mentorstvo izkušenih svetovalcev in organizirajo izobraževalne delavnice na področju podjetništva, financiranja, trženja in podjetniškega prava. Inkubator Sežana omogoča podjetnikom tudi povezovanje s partnerji, investitorji in raziskovalnimi inštitucijami. Programi inkubatorja so zelo celoviti, kar omogoča podjetnikom, da se osredotočijo na razvoj svojih podjetij, medtem ko imajo dostop do potrebnih virov in strokovnih znanj. Inkubator je uspešen pri ustvarjanju stabilnega podjetniškega okolja, saj vsako leto pomaga ustanoviti nova podjetja.

4.2.2 SAŠA inkubator (Velenje)

SAŠA inkubator, ki deluje v Šaleški dolini, ponuja podjetnikom različne oblike podpore, vključno z mentorstvom, izobraževalnimi programi in organizacijo dogodkov. V letu 2023 so ustanovili 31 novih podjetij in izvedli 35 dogodkov, na katerih je sodelovalo več kot 1.100 udeležencev. Inkubator se osredotoča na podporo start-upom, ki iščejo poslovne priložnosti, ter jih povezuje z vlagatelji in strokovnjaki. SAŠA inkubator nudi tudi ugodne poslovne prostore in infrastrukturo, ki podjetnikom omogočajo hitro rast. Povezovanje s potencialnimi investitorji in mentorji je ključna prednost tega

inkubatorja, saj podjetnikom omogoča dostop do potrebnega kapitala za širitev poslovanja.

4.2.3 Podjetniški inkubator Perspektiva (Postojna)

Inkubator Perspektiva je del mreže SPOT Primorsko-notranjske regije in se osredotoča na podjetnike v začetnih fazah poslovanja. Nudijo mentorstvo, poslovne prostore ter izobraževalne programe na temo podjetništva, financiranja, trženja in poslovnega prava. Programi so zasnovani tako, da podjetnikom pomagajo pri razvoju poslovnih modelov, optimizaciji procesov in iskanju novih priložnosti na trgu. Inkubator omogoča podjetnikom tudi dostop do široke mreže partnerjev, investorjev in strokovnjakov iz različnih industrij. Ocena programa je zelo pozitivna, saj podjetnikom pomaga pri hitri rasti in preboju na trg.

4.2.4 Tovarna podjetmov (Maribor)

Tovarna podjetmov je podjetniški inkubator, povezan z Univerzo v Mariboru, ki se osredotoča na podporo start-upom, še posebej tistim, ki prihajajo iz akademskega okolja. Nudijo izobraževalne programe, pomoč pri pridobivanju financiranja ter mentorstvo, ki podjetnikom pomaga pri prehodu od ideje do trga. Inkubator omogoča tudi dostop do raziskovalnih virov, laboratorijskih prostorov in novih tehnologij. Programi so zasnovani tako, da podjetnikom omogočajo hitrejšo rast in širitev na mednarodne trge. Inkubator Tovarna podjetmov se izkaže s svojo povezavo z Univerzo v Mariboru, kar omogoča podjetnikom dostop do najnovejših raziskav in tehnoloških inovacij. Z mentorstvom, delovnimi prostori in dostopom do investorjev, inkubator nudi podporo start-upom pri razvoju inovativnih poslovnih idej in rasti podjetij. Specializirani so za podporo podjetjem v zgodnjih fazah razvoja, s poudarkom na inovacijah in podjetniški kulturi. Njihov poudarek je predvsem na podjetništvu, tehnoloških rešitvah in globalni rasti podjetij.

4.2.5 Ljubljanski univerzitetni inkubator (LUI)

LUI je eden najbolj prepoznavnih inkubatorjev v Sloveniji, ki podpira inovativne podjetnike in start-up podjetja, povezana z Univerzo v Ljubljani. Programi vključujejo

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

mentorstvo, izobraževalne delavnice, pomoč pri pridobivanju financiranja in povezovanje s podjetji ter vlagatelji. Inkubator omogoča dostop do raziskovalnih virov Univerze v Ljubljani, kar je še posebej koristno za tehnološke in raziskovalne start-up projekte. Podjetnikom ponuja tudi dostop do poslovnih prostorov in infrastrukture. LUI se izkaže s svojo povezanostjo z akademskim okoljem, kar omogoča podjetnikom lažji prehod iz raziskav v tržno usmerjene inovacije. Povezuje akademsko znanje s podjetniškimi idejami. Omogoča dostop do strokovnjakov z različnih področij, podpira komercializacijo raziskovalnih dosežkov ter spodbuja sodelovanje med študenti, raziskovalci in podjetniki. Z raznimi programi spodbuja podjetniška raziskovanja ter nudi mentorstvo in pomoč pri dobivanju investicij. Poudarek inkubatorja je na podjetjih z visoko dodano vrednostjo, na tehnologiji in raziskavah.

4.2.6 Inkubator Kovačnica (Kranj)

Inkubator Kovačnica v Kranju ponuja celovit spekter storitev za podjetnike, še posebej tiste, ki delujejo na področju tehnologije in inovacij. Inkubator nudi poslovne prostore, coworking okolje in mentorsko podporo. Podjetnikom pomagajo pri razvoju poslovnih modelov, optimizaciji procesov in iskanju novih poslovnih priložnosti. Kovačnica organizira različne izobraževalne delavnice, ki pokrivajo področja podjetništva, financiranja, trženja in inovacij. Prav tako omogoča podjetnikom dostop do investorjev, kar omogoča lažji prehod v fazo širjenja in rasti podjetja. Inkubator se izkaže s svojo usmerjenostjo na tehnološko in inovativno podjetništvo, kar omogoča podjetnikom dostop do raziskovalnih in tehnoloških virov ter podporo pri iskanju financiranja za nadaljnji razvoj. Predvsem je osredotočen na spodbujanje tehnološkega in inovativnega podjetništva v Gorenjski regiji. Ponuja celovit spekter storitev, ki vključuje tako poslovne prostore kot tudi širok spekter podpornih aktivnosti in povezovanje s potencialnimi investitorji. Z močno podporo pri iskanju financiranja in dostopom do tehnoloških virov je Kovačnica odlična izbira za podjetnike, ki iščejo stabilno osnovo za rast in širitev. Programi so zasnovani tako, da podjetnikom pomagajo premostiti začetne ovire in omogočajo hitro širitev na trg. Inkubator je močan partner za tiste, ki delujejo v tehnoloških panogah in iščejo partnerstva za nadaljnji razvoj.

4.2.7 ABC Accelerator (Ljubljana)

ABC Accelerator je eden izmed vodilnih inkubatorjev v Sloveniji, ki podjetnikom ponuja celovito podporo pri rasti in razvoju njihovih podjetij. Inkubator ponuja širok spekter podpornih programov, med katerimi so najpomembnejši mentorstvo, svetovanje in dostop do investorjev. Podjetnikom so na voljo izkušeni mentorji, ki jih podpirajo pri iskanju tržnih priložnosti, razvoju poslovnih modelov in optimizaciji njihovih rešitev. Poleg tega ABC Accelerator omogoča dostop do poslovnih prostorov, kjer podjetja lahko delujejo v dinamičnem coworking okolju, opremljenem z napredno infrastrukturo. Inkubator prav tako organizira različne izobraževalne programe in delavnice, ki podjetnikom omogočajo pridobivanje znanja na področju poslovanja, financiranja in tehnološkega razvoja. Pomemben vidik njihovega programa je tudi pomoč pri iskanju in pridobivanju investicij, saj ABC Accelerator povezuje podjetnike s potencialnimi vlagatelji, kar je ključno za rast podjetij v začetnih fazah. Ocena programa ABC Accelerator je zelo pozitivna, saj podjetnikom omogoča hiter razvoj in širitev, poleg tega pa ponuja izjemne priložnosti za povezovanje s ključnimi industrijskimi partnerji in investitorji.

4.2.8 Primorski tehnološki park (Nova Gorica)

Primorski tehnološki park je osredotočen na spodbujanje podjetništva v jugozahodni Sloveniji. Inkubator ponuja različne podporne programe, vključno z mentorstvom, svetovanjem in dostopom do poslovnih prostorov. Podjetnikom nudijo pomoč pri oblikovanju poslovnih modelov, razvoju novih produktov in iskanju tržnih priložnosti. Prav tako omogočajo dostop do specializiranih laboratorijev in raziskovalnih virov, kar je ključno za podjetja, ki se ukvarjajo z inovacijami v tehnološkem sektorju. Inkubator organizira tudi različne delavnice in izobraževalne programe, ki pokrivajo širok spekter tem, od podjetniških veščin in trženja do financiranja in iskanja investorjev. Povezovanje z industrijskimi partnerji in možnost sodelovanja z raziskovalnimi institucijami so dodatne prednosti, ki jih ponuja Primorski tehnološki park. Ocena programa je zelo pozitivna, saj podjetnikom omogoča dostop do potrebnih virov in podpornih storitev za uspešno širitev in inovacije. Inkubator je idealen za podjetja, ki iščejo sinergijo med raziskavami, inovacijami in poslovnim razvojem.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

4.2.9 RC IKT (Ljubljana)

RC IKT podjetnikom ponuja celovito podporo na različnih področjih njihovega poslovnega razvoja. Ključna podpora vključuje mentorstvo in svetovanje, kjer so na voljo izkušeni mentorji s področja informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT). Ti mentorji podjetnikom pomagajo pri razvoju poslovnih modelov, iskanju tržnih priložnosti ter optimizaciji tehnoloških rešitev, kar je ključnega pomena za uspeh na hitro spreminjajočem se trgu. Inkubator nudi tudi dostop do poslovnih prostorov in coworking okolja, ki je opremljeno z vso potrebno infrastrukturo, kot so napredne tehnološke rešitve, kar omogoča podjetnikom, da se osredotočijo na razvoj svojih produktov in storitev brez skrbi glede tehnične opreme. Poleg tega podjetnikom omogočajo dostop do raziskovalnih virov ter laboratorijskih prostorov, kar je še posebej koristno za tiste, ki razvijajo inovativne tehnološke rešitve in potrebujejo napredno raziskovalno podporo. Organizira tudi izobraževalne programe in delavnice, ki so specifično osredotočene na temeljne teme IKT industrije, kot so razvoj programske opreme, računalniška varnost in digitalna transformacija. Ta znanja so podjetnikom v pomoč pri uvajanju novih tehnologij v poslovanje ter pri prilagajanju poslovnih modelov na najnovejše tehnološke trende. Za tiste, ki iščejo finančno podporo, RC IKT pomaga pri iskanju investorjev in povezovanju z vlagatelji, hkrati pa nudi pomoč pri pripravi investicijskih predstavitev, kar podjetnikom omogoča, da pridobijo potrebna sredstva za širitev in rast svojih podjetij.

4.2.10 Viba Inkubator (Nova Gorica)

Inkubator podjetnikom nudi mentorstvo in svetovanje, pri čemer jih povezuje z izkušenimi mentorji, ki imajo strokovno znanje na področju kreativnih industrij. Ti mentorji pomagajo pri razvoju kreativnih projektov, blagovnih znamk in izdelkov ter nudijo podporo pri strateškem usmerjanju podjetij na trgu. Organizira tudi različne izobraževalne programe in delavnice, ki so specifično osredotočene na področja kreativnih industrij, kot so trženje, digitalizacija umetnosti, razvoj medijskih projektov, produkcija in ustvarjanje blagovnih znamk. S temi izobraževalnimi programi podjetnikom omogočajo pridobivanje potrebnega znanja za uspešno širjenje in rast njihovih podjetij v kreativnem sektorju. Inkubator nudi tudi dostop do kreativnih

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

poslovnih prostorov in coworking okolja, ki so posebej prilagojeni potrebam ustvarjalnih industrij. Prostor je opremljen z napredno video in zvočno produkcijo, kar podjetnikom omogoča nemoteno ustvarjanje in realizacijo njihovih projektov. Poleg tega Viba Inkubator omogoča povezovanje z industrijskimi partnerji, ki delujejo v medijski, kulturni in kreativni industriji. Ta povezovanja podjetnikom omogočajo širitev na mednarodne trge, kar je ključnega pomena za širšo prepoznavnost in rast podjetij v teh panogah. Za podjetnike, ki iščejo finančno podporo, Viba Inkubator pomaga pri iskanju financiranja za njihove projekte. Inkubator nudi dostop do različnih oblik podpornih sredstev, ki podjetnikom pomagajo pri uresničevanju njihovih poslovnih ciljev.

Viba Inkubator je izjemen inkubator za podjetnike v kreativnih industrijah, saj ponuja prostor za ustvarjalnost, izobraževanje in mentorsko podporo, ki so ključni za razvoj uspešnih kreativnih podjetij. Programi so specifično prilagojeni potrebam podjetnikov v tej niši, kar omogoča hitro širitev in rast podjetij, ki delujejo na področju kulture, umetnosti in medijev. Inkubator omogoča dostop do ključnih industrijskih partnerjev, kar je še posebej koristno za podjetja, ki želijo pridobiti širšo prepoznavnost in dostop do mednarodnih trgov.

4.3 Izbrani primeri inkubatorjev iz tujine (pregled izbranih inkubatorjev v tujini in njihovih podpornih programov)

4.3.1 Y Combinator

Y Combinator je trimesečni program, ki se izvaja štirikrat letno, pozimi, spomladi, poleti in jeseni. Splošni cilj YC je pomagati zagonskim podjetjem, da se resnično uveljavijo. V YC podjetja prihajajo na različnih stopnjah. Nekatera še niso niti začela delovati, druga pa so začela delovati že pred letom dni ali več. Ne glede na to, v kateri fazi je zagonsko podjetje ob prihodu, je cilj YC pomagati mu, da bo po treh mesecih v bistveno boljši kondiciji.

4.3.2 MISTA (Food Innovation Platform)

MISTA je edinstven inkubator in inovacijska platforma, osredotočena na prehrabeno industrijo. Ustanovilo ga je podjetje Givaudan, eden vodilnih svetovnih proizvajalcev arom, dišav in prehrabnih dodatkov.

MISTA nudi sodobno infrastrukturo, vključno z laboratoriji in proizvodnimi prostori v San Franciscu, kjer startupi razvijajo in testirajo nove prehrabne izdelke. Prav tako omogoča mentorstvo z povezovanjem prehrabnih znanstvenikov, investorjev in uveljavljenih podjetij v industriji. Poseben poudarek daje trajnosti, saj spodbuja inovacije, ki zmanjšujejo vpliv prehrabne industrije na okolje, kot so rastlinske alternative mesu, fermentirani proteini in zmanjševanje odpadkov. Med startupi, ki sodelujejo z MISTA, sta Impossible Foods, proizvajalec rastlinskih alternativ mesu, in Perfect Day, ki razvija mlečne izdelke brez uporabe živali. MISTA je edinstvena platforma, saj združuje korporativna podjetja, startup ekosistem in raziskovalne institucije za oblikovanje prihodnosti prehrane.

4.3.3 Mreže in iniciative

4.3.3.1 EEN (Enterprise Europe Network)

Enterprise Europe Network (EEN) podjetjem pomaga pri inovacijah in rasti v mednarodnem merilu. Je največje svetovno podporno omrežje za mala in srednje velika podjetja (MSP) z mednarodnimi ambicijami. Omrežje je aktivno po vsem svetu. Združuje strokovnjake iz organizacij članic, ki slovijo po svoji odličnosti pri poslovni podpori.

Organizacije članice vključujejo:

- gospodarske in gospodarske zbornice
- organizacije za regionalni razvoj
- univerze in raziskovalni inštituti
- inovacijske agencije

Posamezna podjetja ne morejo postati člani mreže, lahko pa uživajo v številnih ponujenih storitvah.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

4.3.3.2 Google for Startups

Google for Startups je globalna iniciativa, ki start-upom pomaga pri razvoju, rasti in preboju na globalne trge s pomočjo Googlove tehnologije, mentorstva in virov. Start-upom nudi financiranje in investicije ter jim zagotavlja podporo v zgodnji in rastoči fazi. Omogoča dostop do Googlovih tehnologij, vključno z Google Cloud storitvami, umetno inteligenco in digitalnimi marketinškimi orodji.

Poleg tega ponuja izobraževalne programe in mentorstvo, kjer start-upi sodelujejo z Googlovimi strokovnjaki in partnerji v okviru pospeševalniških programov. V določenih mestih, kot so London, São Paulo in Madrid, so na voljo coworking prostori za delo in mreženje.

Med uspešnimi start-upi, ki so bili del programa, sta Kry, digitalna zdravstvena platforma, in Rappi, kolumbijski dostavni servis, ki je postal ena največjih startup zgodb v Latinski Ameriki. Google for Startups posebno pozornost namenja start-upom iz držav v razvoju, ženskemu podjetništvu in socialnim inovacijam, kar ga ločuje od drugih tehnoloških pospeševalnikov.

4.3.3.3 TechCrunch (Tehnološki medij in startup platforma)

TechCrunch je eden najvplivnejših tehnoloških medijev, ustanovljen leta 2005, ki pokriva startup sceno, vlagatelje in tehnološke inovacije. Leta 2010 ga je kupila družba AOL, kasneje pa Verizon.

Objavlja novice o novih start-upih, investicijah in trendih v industriji ter organizira dogodke, kot je TechCrunch Disrupt, kjer start-upi predstavljajo svoje inovacije pred investitorji. Mnogi start-upi so doživeli preboj prav zaradi pokritja v TechCrunchevih člankih.

Med najbolj znanimi zgodbami, ki jih je pomagal izpostaviti, sta Dropbox, ki se je prvič predstavil na TechCrunch Disrupt, in Coinbase, ki je z njihovo pomočjo pridobil pozornost zgodnjih kripto vlagateljev.

4.4 Identifikacija prednosti in slabosti (močne in šibke točke) analiziranih programov – SWOT analiza

SWOT analiza nam pomaga spoznati prednosti in slabosti podjetja. Je ena najpogostejših in najbolj uporabljenih analiz v poslovanju, ki nam pove, kakšne so naše:

- prednosti (»strengths« - izhajajo iz samega podjetja)
- priložnosti (»opportunities« - izhajajo iz okolja podjetja)
- slabosti (»weaknesses« - izhajajo iz samega podjetja)
- nevarnosti (»threats« - izhajajo iz okolja podjetja)

Najprej se razmejijo prednosti in slabosti ter priložnosti in nevarnosti. Prva dva aspekta se nanašata na notranje dejavnike, druga dva pa na zunanje dejavnike. Glavna razlika pri tem je, da ima podjetje na notranje dejavnike lahko vpliv, na zunanje pa ne. Na spoznane zunanje dejavnike lahko podjetje le prilagodi svoje notranje lastnosti.

(Tajnikar, Maks: Tvegano poslovanje 2000; Kos, Blaž: SWOT analiza 2019 v <https://spot.gov.si/sl teme/analiza-trzenjskega-stanja-podjetja>)

Inkubator Savinjske regije v Celju predstavlja pomemben regionalni steber za razvoj podjetništva in inovativnih startupov. Na podlagi analize njegovega delovanja in okolja lahko identificiramo več močnih in šibkih točk, kot tudi priložnosti in groženj, ki vplivajo na njegov nadaljnji razvoj.

Med **močnimi točkami (Strengths)** inkubatorja izstopa njegova ugodna lokacija v središču Savinjske regije, kar omogoča dobro povezavo z lokalnimi podjetji in institucijami. Inkubator ima tudi močno podporo lokalne skupnosti, zlasti občine in podjetniških združenj, kar prispeva k stabilnemu delovanju in prepoznavnosti. Njegova raznolika ponudba storitev, vključno z mentorstvom, svetovanjem, delovnimi prostori in izobraževanji, omogoča celovito podporo startupom v različnih razvojnih fazah. Prav tako so pomembne povezave z univerzami in raziskovalnimi centri, ki zagotavljajo dostop do znanja in mladih talentov. Inkubator je prilagojen predvsem malim in srednje velikim podjetjem, kar je ključnega pomena za razvoj inovativnih podjetniških idej v

regiji. Dostop do regionalnih in evropskih finančnih virov dodatno krepi njegovo podporno funkcijo.

Kljub tem prednostim pa obstajajo tudi nekatere **šibke točke (Weaknesses)**. Omejeni finančni viri predstavljajo pomembno oviro za širitev storitev in izboljšanje infrastrukture. Inkubator še nima dovolj visoke prepoznavnosti izven regije, kar zmanjšuje privlačnost za start-up podjetja iz drugih delov Slovenije ali tujine. Prav tako manjka specializiranih programov za nekatere perspektivne panoge, kot so informacijske tehnologije ali biotehnologija, kar omejuje možnosti za privabljanje specifičnih start-upov. Omejena mreža investorjev v regiji predstavlja dodatno oviro za financiranje rasti podjetij. Poleg tega kapacitete delovnih prostorov in število delovnih mest nista dovolj veliki, da bi lahko zadovoljili vse potrebe inkubirancev.

Med **priložnostmi** za inkubator se kaže rast slovenskega start-up ekosistema, ki ga podpira tako država kot evropski programi, kar omogoča pridobivanje novih finančnih sredstev in razvoj storitev. Trendi digitalizacije, inovacij ter trajnostnih tehnologij ponujajo možnost specializacije in privabljanja podjetij iz teh sektorjev. Inkubator lahko izkoristi tudi možnost mednarodnega povezovanja z drugimi inkubatorji in podjetniškimi mrežami, kar bo okrepilo njegove zmogljivosti in prepoznavnost. Povečano sodelovanje z izobraževalnimi institucijami omogoča dostop do znanja in mladih s podjetniškim potencialom.

Vendar pa so prisotne tudi nekatere **grožnje**, ki lahko vplivajo na delovanje inkubatorja. Močna konkurenca inkubatorjev v večjih slovenskih mestih lahko odvzame nekatere potencialne podjetnike. Gospodarske negotovosti in spremenljive razmere na trgu lahko zmanjšajo investicije v start-upe. Prav tako pomanjkanje kvalificiranega kadra za mentorstvo in strokovno podporo predstavlja tveganje za kakovost storitev. Administrativne ovire lahko otežijo poslovanje inkubatorja in podjetnikov. Nenazadnje hitre tehnološke spremembe zahtevajo nenehno prilagajanje programov, da inkubator ne zaostaja za potrebami trga.

Inkubator Savinjske regije Celje. (2023). *Letno poročilo Inkubatorja Savinjske regije 2022*. Mestna občina Celje.

https://moc.celje.si/images/Datoteke/Seje_Mestnega_Sveta/MANDAT_22_26/5_redn_a_seja_21_6_2023/GRADIVO/INKUBATOR/Letno-porocilo-ISR_2022.pdf

Startup Slovenia. (2023). *Slovenski startup ekosistem: stanje in priložnosti*.

<https://startups.si/>

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

5 ZASNOVA NOVEGA PROGRAMA: PODPORNİ PROGRAM ZA STARTUP PODJETJA (V OKVIRU INKUBATORJA SAVINJSKE REGIJE)

5.1 Identifikacija priložnosti in izhodišča

Inkubator Savinjske regije v Celju se nahaja v obdobju, ko je slovenski start-up ekosistem v porastu, kar prinaša številne priložnosti za razvoj in širitev. Možnost pridobivanja sredstev iz evropskih in nacionalnih razvojnih programov omogoča financiranje novih storitev in razširitev infrastrukture. Povečano zanimanje za digitalizacijo, inovacije in zelene tehnologije ponuja priložnost za specializacijo inkubatorja in privabljanje podjetij iz teh perspektivnih panog. Poleg tega sodelovanje z lokalnimi in mednarodnimi partnerji, kot so univerze, raziskovalni centri in drugi inkubatorji, odpira možnosti za izmenjavo znanj in dostop do širših mrež. Inkubator lahko prav tako izkoristi rast trga trajnostnih in socialnih podjetij, kar je v skladu s sodobnimi globalnimi trendi. Razvoj programov za mednarodno povezovanje in inkubacijo start-upov omogoča tudi povečanje prepoznavnosti inkubatorja zunaj regije, kar lahko privede do novih investicijskih priložnosti.

- Trajanje programa: 2 meseca
 - Kdo? Prijavi se lahko do največ 5 StartUp podjetij na leto (program se izvaja 1x letno)
 - Kje? V prostorih Inkubatorja Savinjske regije v Celju
 - Zakaj ravno ta program (glede na obseg in trajanje)?
-
- Z omejenim številom podjetij, ki so naenkrat vključeni v program, ima vsako podjetje bolj osebni pristop inkubatorja in boljše sodelovanje z mentorjem (mentorji se lažje in več časa posvetijo posameznemu Start-upu) – prilagojeno urniku posamičnega podjetja
 - Možnost lastne izbire mentorja (mreža mentorjev)
 - Sodelovanje s strokovnjaki na različnih področjih (pravno svetovanje, finance, marketing ...)
 - Povezovanje s strateškimi partnerji ali potencialnimi strankami

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

- Možnost nepovratnih sredstev 2.000–5.000 € za MVP (minimal viable product)
- Uporaba lab-a za razvijanje produkta (usposabljanje za uporabo naprav)
- Omogočamo prvi tržni nastop, pitch treninge, mreženje
- V časovnem obdobju 2 mesecev Startup podjetje s pomočjo personaliziranega programa preide od ideje do končnega produkta, brez dodatnega porabljenega časa in denarja

Potek programa:

Program poteka v 5 fazah (trajanje posamezne faze se razlikuje, glede na njen cilj, temu primerno se lahko faza podaljša ali skrajša glede na napredek Startupov)

5.2 Idejna zasnova novega podpornega podjetniškega programa

1. FAZA - UVODNI MODUL (Ocenjevanje in preverjanje ideje)

Trajanje: 4 ure

Cilj: ugotoviti, ali ima tržna ideja prijavljenega podjetja tržni potencial, in oceniti pripravljenost podjetnika

- Podjetje najprej opravi vstopni intervju z vodjo podpornega programa. Intervju poteka v prostorih inkubatorja kot osebni razgovor z vsakim prijavljenim podjetjem. Opravi se analiza pripravljenosti podjetja, diskutira o izkušnjah mladih podjetnikov ter njihovi motivaciji. Podjetniki predstavijo svojo poslovno Start-up idejo ter kaj bi po njihovem mnenju potrebovali od inkubatorja (njihova pričakovanja in želje), ter postavijo okvirne vendar realne cilje, kaj si želijo doseči s sodelovanjem v podpornem programu. Sočasno inkubator predstavi kaj lahko nudi, kaj je na podlagi želj Start-upa uresničljivo, ter kje so skupne točke
- Preverjanje problema in rešitve: uporaba Lean Canvas modela. S tem modelom Startup podjetje predstavi: katere 3 glavne probleme rešuje, kdo so ciljni uporabniki oz. kupci, kaj je edinstvenega v njihovi rešitvi/zakaj izbrati njih, kako bi konkretno reševali navedene probleme, kako bodo dosegli uporabnik (preko katerih kanalov), kako bodo ustvarjali prihodke ter kaj bodo njihovi glavni stroški. Predstavijo strategijo, ki bi jo uporabili, da bi lahko merili svoj napredek.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

- Vsak od Start-upov opravi test podjetniškega profila, kjer oceni osebne lastnosti podjetnika (vodstvene sposobnosti, odpornost na stres, pripravljenost na tveganje...)
- SWOT analiza poslovne ideje prijavljenega Startup podjetja: strukturirana analiza prednosti, slabosti, priložnosti in groženj, ki jih ima vključen Startup. Opravi jo podjetje samo, inkubator pa pregleda in oceni morebitna odstopanja in poda lastno mnenje

2. FAZA - POSLOVNI MODEL (Razvoj poslovne ideje)

Trajanje: 3 srečanja

Cilj: oblikovanje trdnega poslovnega modela in postavitev temeljev podjetja.

- Tekom druge faze podjetje razvija idejo v sklopu različnih delavnic. Inkubator izvede delavnico, kjer predstavi Poslovni model Canvas (Business Model Canvas), kot vizualno orodje za načrtovanje, opisovanje, analiziranje in izboljševanje poslovnega modela podjetja. Cilj je pomagati podjetjem razumeti, kako ustvariti, dostaviti in pridobiti vrednost. Podjetja uporabijo model na svoji ideji. S poslovnim modelom Canvas podjetja analizirajo kdo so njihovi kupci, katerim trgom ali uporabnikom služijo, kakšno vrednost prinašajo kupcem, katere probleme rešujejo ali potrebe zadovoljujejo, kako komunicirajo s kupci in jim dostavljajo svojo vrednostno ponudbo. Osredotočijo se tudi na to kakšen odnos vzpostavljajo z različnimi segmenti kupcev, kako ustvarjajo prihodke iz svojih vrednostnih ponudb. Pomembno je da prepoznajo katera sredstva potrebujejo za delovanje (ljudje, tehnologija, finance, znanje) ter kaj morajo početi, da ustvarjajo in dostavljajo vrednostno ponudbo, in katere so najpomembnejše postavke stroškov v njihovem poslovnem modelu.
- V tej fazi potek aktivno raziskovanje trga: Start Up podjetja se razdelijo glede na področje svojo ideje in raziskujejo kaj je ključno za uspeh poslovne ideje na njihovem področje
- Inkubator predstavi sistem mentorjev, vsak za specifično področje. Start-up si lahko sam izbere mentorja, glede na svoje želje in pričakovanja. Vsak teden poteka mentorstvo 1:1, po urniku, ki si ga skupaj z mentorjem postavi podjetje samo. Sproti

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

preverjajo tržno ustreznost ideje z evidencami napredka. Podjetje si mora v tej fazi postaviti uresničljive cilje in jih dosledno zasledovati (cilji morajo biti merljivi).

- Za pomoč pri vzpostavitvi pravnih temeljev inkubator organizira delavnico “Kako ustanoviti podjetje”. Sodelujoči se spoznajo z osnovami kako sploh ustanoviti podjetje, kaj vse potrebuješ na pravni podlagi, kako pridobiti in upravljati finance, katere pogodbe je potrebno skleniti, kako zavarovati svoj produkt kot intelektualno lastnino... Pri tem sodelujejo strokovnjaki s področja prava

3. FAZA - RAZVOJ PRODUKTA (praktična izvedba in poslovno načrtovanje)

Trajanje: 2 tedna

Cilj: razviti osnovni produkt - MVP (minimal viable product) in pripraviti pravno podlago ter dokumentacijo za nadaljnjo rast podjetja

- Udeleženci programa se najprej udeležijo MVP (minimal viable product) delavnice. Spoznajo se z osnovami kako oblikovati MVP, ter same pomembnosti testne izvedbe produkta. Na delavnici se seznanijo kako lahko hitro in stroškovno učinkovito izdelajo osnovno različico produkta. Inkubator tudi nudi uporabo Lab-a, z vso opremo, ki bi jo podjetniki potrebovali. Kljub temu da inkubator že nudi izobraževalne vidoe, kako naprave v lab-u uporabljati, so na voljo tudi usposabljanja/delavnice praktične uporabe.
- Tekom te faze podjetja pripravijo poslovni načrt. Mentorji in inkubator se še vedno na voljo za pomoč. Start-upom pomagajo ter predstavijo prijave na razne razpise (razpise občin, investitorjev, internacionalne, P2, SPS...)
- V sodelovanju s Spot (Slovenska poslovna točka, financirana s strani države) točkami je omogočeno pravno in davčno svetovanje z zunanjim svetovalcem. Prijavljeni imajo možnost individualne svetovalne ure s strokovnjakom na tem področju (davčni svetovalci, pravniki).

V sklopu razvoja produkta hkrati poteka tudi faza **ANALIZE TRGA IN RAST PODJETJA (marketing, prodaja, uporabniki)**

Trajanje: 2 tedna

Cilj: omogočiti start-upom prvi tržni nastop in začetek prodaje izdelka

- Raziskovanje in analiza trga, v katerega posamezno Start-up podjetje vstopa. Kaj je na trgu že prenasičeno, česa primanjkuje, kakšne so njihove strategije za vstop na trg
- V tej fazi se Startupi osredotočajo na marketing. Na temo tega potekajo v prostorih inkubatorja delavnice, ki podjetjem pomagajo razumeti strategije marketinga in jim podajo osnove kako produkt prodati ter kaj je ključno za uspešno promocijo
- Delavnica o digitalnem marketingu: nastop marketinške agencije. Agencija se predstavi, predstavi nekaj svojih uspešnih kampanj na družbenih omrežjih. Predstavi osnove digitalnega marketinga (zakaj ravno digitalni marketing? ker v zadnjem času socialna omrežja in digitalne platforme omogočajo veliko priložnosti za povezovanje z bodočimi kupci oziroma občinstvom) ter kaj so triki in pasti le tega. Predstavijo tudi e-poštni marketing, kot dobro strategijo za bolj nizko stroškovno ter personalizirano promocijo. Podjetja bodo spoznala kako v začetnih faza ustanovitve podjetja, sami voditi svoj marketing in s tem prihranijo pri stroških.
- Na voljo bo tudi pomoč informatikov pri vzpostavitvi spletne strani in prisotnosti na družabnih omrežjih
- Delavnice namenjene izobraževanju kako potencialno stranko privabiti, ohraniti ob prvi interakciji ter voditi do nakupa

4. FAZA - POVEZOVANJE IN INVESTICIJE (vstop na trg, predstavitev produkta)

Trajanje: 3 srečanja

Cilj: predstavitev končnega produkta in Start-up podjetij širši javnosti, mreženje, iskanje investorjev, potencialnih partnerjev.

- Pitch treningi, ki potekajo tedensko. Služijo kot priprava in vaja novih podjetnikov (pitchdeck, nastop, storytelling, prepričljivost ...). Pitch treningi potekajo pred ostalimi Startup podjetji, ki sodelujejo v programu, tako da se lahko podjetja učijo en od drugega ter si podajajo nasvete iz prve roke, vidijo najbolj pogoste napake, dobijo nove ideje... Vsako predstavitev spremlja tudi nekdo iz inkubatorja, ki je za to usposobljen, da lahko kritično oceni posamezni pitch. V treh tednih naj bi Startup podjetje izpopolnilo svoj pitch nastop, za nadaljnjo uporabo.

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

- Inkubator vzpostavi mrežo investorjev, tako tujih kot lokalnih, ki startupom v začetnih fazah nudi finančno pomoč. Po dveh tednih inkubator organizira Investor day: Startupi se predstavijo pred komisijo investorjev, uspešnih podjetnikov, predstavniki občine... Na predstavitvi lahko investorji podajo lastno mnenje Startupov ter nasvete glede investicij/investitorjev, kako jih najti, prepričati... S tem podjetja dobijo prve kontakte za nadaljno sodelovanje in pomoč pri investiranju (potencialne investitorje)

5. FAZA - DEMO DAY (končna predstavitev poslovnega modela)

Zadnje srečanje.

Cilj: končna predstavitev sodelujočih podjetij ter njihovega produkta, ohraniti dolgoročno povezavo med start-upi in inkubatorjem.

- Sodelujoča podjetja se ob končanem programu še zadnjič predstavijo in predstavijo svoj produkt/idejo, ki so jo ustvarili. Predstavitev je namenjena širši javnosti, drugim podjetjem, investorjem... Sodelujoča podjetja prejmejo certifikat oziroma formalno priznanje o zaključenem programu.
- Evalvacija programa: podjetja podajo svoje mnenje o podpornem programu, izpostavijo prednosti, možne primanjkljaje ter ideje o tem, kaj bi sami dodali/izboljšali oziroma spremenili.
- Ob zaključku programa se sodelujoča podjetja vključi v digitalno publikacijo, kjer se vsak na svoji strani predstavi, kaj so od programa pridobili ter svoja priporočila. Digitalna publikacija inkubatorju služi kot promocija za nadaljnjo delovanje podpornega programa. Potencialni Start-upi, ki bi se želeli vključiti v program, si lahko hitro in pregledno pogledajo uspehe in rezultate, ki so jih dosegli s pomočjo inkubatorja.
- Vsa sodelujoča podjetja imajo možnost se vključiti v Alumni skupnost inkubatorja. S tem ohranjajo povezavo z inkubatorjem, povabila na bodoče dogodke o podjetništvo, popuste na najem prostorov in druge ugodnosti. Prav tako so povabljeni da pomagajo pri prihodnjih delavnicah in izobraževanjih v novih programih (možnost sodelovanja kot mentorji novim Start-upom ali mladim podjetnikom)

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

5.3 Izvedba predlaganega programa

Predlagani program se je testno izvedel v partnerskem podjetju Inkubator Savinjske regije. Udeležilo se ga je 8 članov inkubatorja, vodila ga je Sonja Majcen, izvajali so ga relevantni strokovnjaki, študenti in pedagoška mentorica pa so bili kot opazovalci udeleženi v vseh fazah. Ideje udeležencev so vrednotili predstavniki podjetij, gospodarskimi združenj in lokalne oblasti. Po zaključku je projektna skupina v sodelovanju z ostalimi deležniki izvedla evalvacijo programa, v katerem bistvenih pomanjkljivosti niso izpostavljali.

6 PROJEKTNI REZULTATI IN DISEMINACIJA

6.1 Rezultati, javne objave in javne predstavitve

Projektne aktivnosti in rezultati so predstavljeni v elaboratu, ki je javno objavljen na spletnih straneh prijavitelja in partnerskega podjetja.

Ključna rezultata projekta sta:

- pregled in predstavitev inkubatorjev v Sloveniji s SWOT analizo,
- zasnova novega programa: podporni program za start-up podjetja.

Poleg tega je v elaboratu predstavljeno tudi podjetniško podporno okolje ter relevantni zakoni.

Izvedeni sta bili tudi dve javni predstavitvi projekta in rezultatov. Projekt se je zaključil z javno tematsko okroglo mizo Inkubatorji kot bazeni inovacij.

Pomemben prispevek so bili tudi izvedeni prenosi znanj, ki so pa predstavljeni v nadaljevanju.

6.2 Promocijski dogodki

S projektnimi aktivnostmi in rezultati so bili deležniki seznanjeni na različne načine pred začetkom in med trajanjem projekta. Temeljni pristopi so bili: javne objave na spletnih straneh partnerjev, objave na FB straneh, pisna sporočila za javnost/medije preko e-pošte, javni dogodki (predstavitve in okrogla miza) in javne objave. Navajamo jih v nadaljevanju.

Objava projektnih aktivnosti na spletni strani FKPV

- informacija o pridobitvi projekta
- najava začetka izvajanja projekta
- vabilo študentom k sodelovanju
- seznanjanje javnosti z aktivnostmi in napredkom na projektu
- najava javne predstavitve z vabilom k udeležbi
- najava okrogle mize z vabilom k udeležbi

Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji v okviru: cilja politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; prednostne naloge 6: Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela in specifičnega cilja ESO4.5: Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno z vrednotenjem neformalnega in priložnostnega učenja, da bi podprli pridobivanje ključnih kompetenc, tudi podjetniških in digitalnih veščin, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništev (ESS+).

Objava projektnih aktivnosti na spletni strani partnerske organizacije (Inkubator Savinjske regije, d. o. o.)

- informacija o pridobitvi projekta
- najava javne predstavitve z vabilom k udeležbi
- najava okrogle mize z vabilom k udeležbi

Objave na FB strani FKPV:

- informacija o pridobitvi projekta
- najava javne predstavitve in okrogle mize z vabilom k udeležbi

Obveščanje zainteresirane javnosti preko obvestil medijem:

- informacija o pridobitvi projekta – poslana informacija za javnost, objave
- najava javne predstavitve in okrogle mize z vabilom k udeležbi – poslana informacija za javnost

Izvedba dogodkov:

- javna predstavitev projekta v partnerski organizaciji (Inkubator Savinjske regije, d.o.o.)
- javna predstavitev projekta na FKPV (hibridno)
- okrogla miza na FKPV (Inkubatorji kot bazeni inovacij), ki so jo udeleženci lahko spremljali na sedežu FKPV ali online

Javna objava elaborata na spletni strani FKPV in partnerske organizacije.

6.3 Prenosi znanj

6.3.1 *Prenos s fakultete v podjetje*

Pedagoška mentorica Petra Vovk Škerl je izvedla predavanje Pomen trženja in sodobni trženjski pristopi, na katerem je slušatelje seznaniła s temeljnim razumevanjem trženja, razliko med trženjskim in prodajnim konceptom, trženjskim spletom s poudarkom na trženjskem komuniciranju in uporabi IKT za namene trženjskega komuniciranja. Aktivnost je bila izvedena v obliki 3-urnega predavanja.

Tatjana Dolinšek je izvedla predavanje z delavnico Uporaba Altmanovega modela za oceno bonitete podjetja, na katerem je slušatelje seznaniła s terminom boniteta podjetja ter metodologijo za njegov izračun, v okviru delavnice pa so slušatelji s pomočjo orodja v Excell ob podpori predavateljice izračunali boniteto izbranega podjetja. Aktivnost je trajala 3 ure.

Prenos znanj je bil izveden na sedežu partnerskega podjetja. Za predavanja so bile uporabljene prosojnice, enostavni računalniški program za izračun bonitete. Poleg predavanj je bila v prvem delu in na koncu drugega izvedena diskusija, v drugem delu pa tudi delavnica.

6.3.2 *Prenos iz poslovne prakse na fakulteto*

V okviru prenosa znanja je bila izvedena aktivnost strokovnega predavanja z naslovom »Izzivi podjetnikov v fazi nastajanja podjetja«, ki jo je vodila strokovna sodelavka iz podjetniškega inkubatorja – Inkubator Savinjske regije, d.o.o.. Aktivnost je bila izvedena v sodelovanju s pedagoškima mentoricama Petro Vovk Škerl in Tatjano Dolinšek ter z udeležbo skupine študentov podjetništva in drugih pedagoških sodelavcev (skupno 8 udeležencev predavanja).

Predavanje je potekalo interaktivno, z izmenjavo konkretnih primerov iz prakse, pri čemer so bili izpostavljeni ključni izzivi mladih podjetnikov ter možnosti podpore, ki jih nudi podporno okolje, kot so inkubatorji. Pedagoška mentorja sta s predstavitvijo pridobila vpogled v aktualne trende, potrebe in težave, s katerimi se podjetniki soočajo

na začetku poti ter dobila iztočnice za prilagoditve učnih pristopov v pedagoškem procesu.

Skupna ugotovitev vseh udeležencev je bila, da tovrstna neposredna izmenjava izkušenj pomembno prispeva k boljši povezanosti izobraževalnega in gospodarskega okolja ter spodbuja vključevanje praktičnih vsebin v študijski proces. Takšne aktivnosti lahko v prihodnje prispevajo k večji pripravljenosti študentov na delo v realnem okolju in k oblikovanju kompetenc, ki so usklajene s potrebami trga.